

אספנו כאן שאלות שכיחות שאנו מקבלים בטלפון - אולי נחסוך לכם שיחה!

מהו מחיר הכניסה לילד? למבוגר? לגמלאי?

מחירון

מבוגרים (מעל גיל 18)	20 ₪
צעירים	15 ₪
נכים, סטודנטים, גמלאים	15 ₪
חיילים, שוטרים, חניכי מכינות, בני שירות	15 ₪
הדרכה (לקבוצות) מבוגרים, גמלאים וקבוצות מעורבות	300 ₪
הדרכה (לקבוצות) ילדים	175 ₪
מלווים (עד 5)	ללא תשלום

הנחות לחברי מועדוני לקוחות: 'חבר', 'מועדון טוב', 'מגה לאן' - יש להזמין כרטיסים מראש.

*איך הנחה לבעלי כרטיס מטמון (רשות הטבע והגנים) לחברות טיולים ניתנת הנחה של 15% (עמלת סוכן 15%)
טלפון: 08-6560469 / פקס: 08-6560320

מהן שעות הפתיחה?

שעות פתיחה

ימים א'-ה' - 16:00-8:30

ימי ו' וערבי חג - 14:00-8:30

ימי שבת וחג - 16:00-10:00

- יש להגיע עד כשעה לפני שעת הסגירה!

- הקרנה אחרונה של הסרטים בשעה 15:30!

האם אפשר ליצור קשר ולקבל מידע על

הפעילויות בצריף דרך דואר אלקטרוני?

אפשר ורצוי: zrif.bg@gmail.com

האם יש לכם אתר?

אתם מוזמנים להיכנס לאתר האינטרנט שלנו: www.ben-gurion.co.il

שאלות נפוצות לגבי צריף המגורים של דוד ופולה בן-גוריון

האם הכול מקורי?

כמעט הכול. בין הדברים שאינם מקוריים: המיזוג המרכזי, תאורת ה"ספוטים", החבלים החוסמים את הכניסה לאזורים מסוימים בחדרים, תמונות שמטרתן להציג את הבית כפי שהיה בחייו (הן צולמו בשנת 1966).

התקרה מקורית? לא. החלפנו אותה משום שהיא קרסה. התקרה נראית בדיוק כמו המקורית.

הבגדים מקוריים? כן, הם עברו תהליך שימור. דרך אגב, לבן-גוריון היו רק מעט בגדים.

הווילונות מקוריים? הווילונות בחדר האורחים שוחזרו כי המקוריים התבלו.

הצבעים מקוריים? זהו הצבע המקורי (פולה בחרה אותו), אך אנחנו צובעים מחדש את הצריף פעם בכמה שנים.

במה עוד "נגעתם"? הוחלף ריפוד הספה בסלון בבד שהוכן על פי הצבע המקורי. בד הכורסאות בחדר השינה של פולה הוחלף לצבע דומה למקורי. נפתח פתח מהצד לחדר השינה של בן-גוריון. שאר החפצים עברו פעולות לשימורם ואנו מרססים מדי שנה נגד תולעי ספרים וחרקים אחרים.

למה פולה ודוד בן-גוריון ישנו בחדרים נפרדים?

בן-גוריון ישן 3-4 שעות בלילה. הוא קרא וכתב רוב הלילה. חדר השינה הנפרד אפשר לפולה פרטיות כשהבית היה הומה אנשים. בנוסף, לינה בחדרים נפרדים הייתה נפוצה ולא חריגה בתקופה זו.

למה יש שני חדרי אמבטיה ושירותים?

בן-גוריון אירח בביתו אורחים רבים, לכן נזקקו לבית יותר גדול, לשני חדרי שירותים וליצירת מרחב מעבר פרטי לפולה מחדרה אל השירותים.

איפה חדרי הילדים?

בן-גוריון עבר לשדה בוקר כשהוא היה בן 67. הילדים לא גרו בשדה בוקר.

מהו החדר שבקצה המרפסת?

המחסן של בן-גוריון, וכיום גם משרד המדריכים.

למה המרפסת סגורה?

בתנאי מדבר כמו אלו שבשדה בוקר נחוצה מרפסת סגורה עקב סופות החול. בתקופת חיי בן-גוריון הייתה רק הרשת, והחלונות נוספו אחר כך מטעמי שימור.

כמה ספרים יש בספרייה?

בספרייה בצריף כחמשת אלפים ספרים. בספרייה בבית בן-גוריון בתל אביב 22 אלף ספרים.

מהו החדר עם הדלת הסגורה?

בתקופת בן-גוריון שימש כחדר שירותים. כעת זהו ארון חשמל ולכן הוא נעול.

האם בן-גוריון קרא את כולם?

הוא קרא הרבה, בחלק מהספרים הוא רק עיין. הוא הכיר אותם היטב - מספרים שהוא ידע להגיד באיזה מדף נמצא כל ספר ואיפה למצוא ציטוט ספציפי שהיה דרוש לו.

בכמה שפות בן-גוריון קרא?

על פי הקטע הבא, בן-גוריון ידע תשע שפות:

"כיוסית, כמוכן, שהרי הייתה זו השפה המדוברת בארץ הולדתי. עברית שהחיותי אלמנה מסבי עור
בהיותי פעוט ושמואל לא חזאתי אלמנה. גרמנית שלמתי בבית הספר. לאטנית, שגם אותה אלמתי
בבית הספר. יונית, שלמתי כפי שסיפרתי אך בזמן ההפצצות באונגוין. תורכית שלמתי באוניברסיטת
סאלוניקי וקושטא, גם צרפתית, שנאלצתי אלמד בהיותי סטודנט בקושטא, מפני שא לא היו אז ספרי אלמד
תורכיים בתורת המשפט, אלא רק צרפתיים. ספרדית אלמתי רק בשנות החמישים, כפי שהצכרתי,
כי רציתי לקרוא את דון קישוט בשפת המקור. שפות אלה אני יודע אחר שלמתי אותן. אך באורח
מוצר, אבה מעברית, אנלית היא השפה שבה אני חש עצמי חופשי ביותר אבטא עצמי אל שפיה השפה
היחידה שמואל לא אלמתי בצורה מסודרת."

מתוך: משה פרלמן, דוד בן-גוריון, עמ' 204

כלומר: תשע שפות: רוסית, עברית, גרמנית, יונית, לאטנית, תורכית, צרפתית, ספרדית ואנגלית (יידיש ידע,
ולא אהב).

הוא לא ציין פולנית, סיפר שלא רצה לבזבז זמן ללימודה, העדיף ללמוד עברית. לא ציין ערבית, אך ידע מעט גם
ממנה.

האם בן-גוריון היה דתי?

לא, הוא ניהל אורח חיים חילוני. בילדותו
גדל במשפחה דתית וקיבל חינוך דתי - למד
תחילה ב'חדר' המסורתי ובהמשך עבר
ללימודים ב'חדר המתוקן' שהקים אביו.

למה יש לבן-גוריון בספרייתו כל כך הרבה

ספרי קודש?

בן-גוריון התעניין מאוד בתנ"ך. הוא ידע אותו על בוריו
והתייחס אליו כאל מסמך היסטורי, המספר את סיפור
העם היהודי. הוא יזם את חידון התנ"ך העולמי.

למה קיימים בצריף תמונה של אפלטון

ופסל של זנון?

בן-גוריון התעניין בפילוסופיה יונית, וכדי לקרוא
אותה בשפת המקור גם למד יונית עתיקה.
הפסלים מתקשרים לתחום העניין שלו.

למה פסל בודהא מופיע בחדר העבודה?

בן-גוריון התעניין בתרבות המזרח. ניתן לראות
שגם בסלון יש מזכרות רבות מהמזרח הרחוק.
הוא ביקר בבורמה ושהה שם במנזר בודהיסטי
כמה ימים. לצד הוויטרנה יש פסל של המנזר
שבו ביקר.

למה מופיעה בחדר השינה תמונת מהטמה גנדי?

בן-גוריון תלה בחדרו את תמונתו של מהטמה גנדי. איננו יכולים לדעת מדוע - נוכל רק לנחש. גנדי הוא דמות
שמסמלת כוח, עוצמה, שחרור, עצמאות, מרד, עקרונות, אידיאולוגיה, צניעות, אישיות לדוגמה, חזון הלכה
למעשה - ללא שימוש באלימות. יש ביניהם גם קירבה גורלית - שניהם לחמו לשחרור עמם מהשלטון הבריטי.
הודו קיבלה עצמאות בשנת 1947 וישראל בשנת 1948.

התמונה המתחלפת - מי האיש בתמונה המתחלפת? האם הייתה של בן-גוריון?
האיש בתמונה השמאלית הוא יצחק בן-צבי, הנשיא השני של מדינת ישראל. התמונה ניתנה במתנה משוטר מחיפה, ששמו היה בנימין בן-ציון.

החנוכייה באמת מנגנת את 'התקווה'? אפשר לשמוע?
החנוכייה באמת מנגנת, עובדת כתיבת נגינה. ניתן להאזין לה ביוטיוב.
<https://www.youtube.com/watch?v=LpwPeY-b81E>

ממי בן-גוריון קיבל את הגלובוס?
הוא קיבל אותו מגנרל אמריקאי ששמו עומר בראדלי. נהוג היה לחשוב כי את הגלובוס קיבל בן-גוריון בשנת 1946.
לאורך השנים שבהן הצריף היה פתוח לביקורים הגיעו אליו אלפי מבקרים נרגשים. רבים מהמבקרים התפעלו מהגלובוס שבצריף, ועם הזמן נפוץ המנהג של לחפש את שטח מדינת ישראל עליו. כאשר נמצא שם המדינה, רבים הצביעו עליו, ובמשך השנים הכיתוב Israel פשוט נמחק. כשצוות המוזיאון החליט לתקן פגם זה, נעשתה טעות. משום שהונח כי הגלובוס הגיע לבן-גוריון ב-1946 שוחזרה הכתובת כ"פלשתינה", "Palestine", בהתאם לשם שהיה נהוג ב-1946.
טעות זו נעשתה ונשכחה במשך זמן מה עד לגילוי שחשף אותה - בגלובוס נמצאו מדינות שהוכרזו לאחר 1948! בחיפוש של צוות המוזיאון נמצא מכתב משנת 1951, שבו מודה בן-גוריון לגנרל עומר בראדלי על הגלובוס. מומחה השימור שטיפל בגלובוס הציע לא לתקן את הטעות, שמא נפגע בגלובוס עוד יותר, וכך נשאר הכיתוב.

היה לבן-גוריון מזגן?
כן, המזגן הוא בהחלט מתקופתו. למי שיש ספקות, בתמונה שבקיר בסלון עם ש"י עגנון, רואים בבירור את המזגן...
יהושע כהן, שהיה שומר הראש של בן-גוריון, סיפר כי בזמן השיפוץ של 1963 שריינו את הבית והגביהו את חלונות הבית מטעמי ביטחון. בן-גוריון היה איש נמוך, והאוויר מהחלונות הגבוהים עבר מעליו, לכן הכניסו מזגנים. קודם לכן לא הסכים בן-גוריון להתקנת מזגן בביתו.

כמה ילדים היו לדוד ולפולה בן-גוריון? מה הילדים עושים? איפה הם?
לזוג בן-גוריון היו שלושה ילדים: גאולה, עמוס ורננה. שלושתם אינם חיים היום ושלושתם התרחקו מהפוליטיקה. יש לו שבעה נכדים, רובם אינם מוכרים. יריב בן-אליעזר, הנכד הבכור (בנה של גאולה), הוא דוקטור לתקשורת. אלון בן-גוריון (בנו של עמוס) הוא מלונאי הגר בארה"ב.
ילדיה של גאולה: יריב, משה ואורית.
ילדיו של עמוס: רותי, גליה ואלון.
בנה של רננה: אורי.

מה יש בכספת שבחדר השינה?
בכספת היו מסמכים מסווגים, אקדח, רובה, כלים בעלי ערך סנטימנטלי, סיכות הוקרה מיוחדות. כמה מהחפצים מוצגים כיום בתערוכות השונות ברחבי האתר.

למה יש בסלון בובה של קואלה?
לא ברור בדיוק מאיפה הגיעה הבובה. משערים כי אחד הנכדים השאיר אותה.

מי מצוירת בתמונה הגדולה בחדר

האורחים?

פולה, אשתו של בן-גוריון. התמונה נתלתה רק לאחר מותה ב-1968.

מיהו אלחנן ישי? (מופיע בתמונה בסלון)

אלחנן ישי שימש בתפקידים שונים והיה מפקד הנח"ל והגדנ"ע. הוא הצטרף לבן-גוריון, כעוזרו האישי, בשנה הראשונה בשדה בוקר.

למה הפסל של זנון לא מונח במקום שבו הוא מופיע בתמונה הממחישה?

בן-גוריון אירגן מחדש את הספרייה, הוא ביקש שפסל משה יוצב במדף גבוה יותר משאר הפסלים ובצד מזרח (לכיוון ירושלים). התמונה צולמה קודם לסידור זה, בשנת 1966. להרחבה: פסל משה שבספרייה הוא דגם קטן של פסלו של מיכאלאנג'לו, המוצב בכנסייה ברומא וגודלו מעט יותר מגודל אדם. יש לפסל קרניים מכיוון שהוא פוסל לפי הפסוק "וראו בני-ישראל את-פני משה כי קרן עור פני משה" (שמות ל"ד, ל"ה). מיכאלאנג'לו פירש זאת כקרניים ממשיות (באחד מתרגומי התנ"ך ללטינית, הוולגטה, נבחרה המלה המתארת קרן בעל חיים במקום קרן אור).

למה בן-גוריון עמד על הראש?

בן-גוריון התוודע לשיטת 'פלדנקרייז'. במסגרת השיטה למד בן-גוריון לעמוד על הראש, בהמלצת ד"ר משה פלדנקרייז, ובכך קיווה לפתור את בעיות זרימת הדם וכאבי הגב שהיו לו. במכתבו לבתו רננה מנופש במלון 'השרון' ב-15.9.1957 כתב, "פה אני מתרחץ בכל יום והחולות שעל שפת הים נוחים לעמידה על הראש. פלדנקרייז נסע לששה שבועות ללונדון. תרגיליו האחרונים אתי היו להעמידני על הראש. בנוכחותו לא הצלחתי לעשות כהוגן. ופה רק נתברר לי הסוד: מכיוון שלא פחדתי מנפילה - לא נפלתי, ומצאתי העמידה הנכונה. ועכשיו אני עומד גם בחדר, מבלי פחד שאפול או אתגלגל..."

מי מופיע בתמונה בחדר העבודה?

זוהי תמונתו של נחמיה ארגוב, שהיה מזכירו הצבאי של בן-גוריון. הוא העריך אותו ואהב אותו מאוד. בשנת 1957 בחור צעיר בשם משה דואק השליך רימון בכנסת. השר שפירא נפצע קשה, בן-גוריון נפגע מרסיסים (כמו גם גולדה מאיר). ארגוב ראה עצמו כאחראי אישית לביטחונו של בן-גוריון, ובימים שבהם שהה ראש הממשלה בבית החולים היה מדוכא ומוטרד. ערב אחד בנסיעתו בכביש פגע עם מכוניתו בגבר רוכב אופניים בשם דוד קדוש, אב לארבעה. הוא לקח אותו לבית החולים במכוניתו, ומשאמרו לו שאין תקווה לחייו של הפצוע חזר לביתו (בסופו של דבר האיש נשאר בחיים וחזר לרכוב על אופניים). ארגוב כתב במכתב לחבריו כי אינו ראוי שיתאבלו עליו, ושאת כל ממונו הוא מוריש למשפחת קדוש. מכתב נוסף כתב לבן-גוריון, כולו הערצה ובקשת סליחה, ואחר כך ירה בראשו בנשקו האישי. כיוון שפחדו שבן-גוריון לא יעמוד בבשורה עקב חולשתו מפגיעת הרסיס, הוציאו במיוחד בשבילו במשך שלושה ימים מהדורות מיוחדות בעיתונות, מהן הושמטה הידיעה על המקרה. אחרי מותו של ארגוב הוציאו חבריו ספר לזכרו. חמי פרס, בנו של שמעון פרס, נקרא על שם נחמיה ארגוב.

במה עסקה פולה?

פולה הייתה אחות בצעירותה. לאחר הולדת בתם הבכורה, גאולה, היא הפסיקה לעבוד. על פולה נכתב:

"היה בה כבר הניתן רק אתיונות, כבר אשר הראיז והביך לא פעם את מקורביה: היא הייתה אומרת בגאון ובחריפות את מה שהאחרים אומרים מאחורי הגב. מעולם לא עשתה זאת מתוך אינטרס אישי, תמיד - בהזנתה על בן-גוריון. פעם כשיצאתי מביתך אמרה לי קשות: 'את מדברת יותר מדי!...' לא נעלבתי, הכינתי ארוחה: בזמן ישיבתי אצלו עשתה פולה את החישוב העצום של זמנו, המצומצם תמיד, החחוק והמתוח כל כך. ובן-גוריון הנחשב איש, אעשוי ללא חת - היה חרף ונרתע מלהיות כפוי טובה כלפיה. [וכך הספיק אותה על קברה] 'זכרתי לך חסד נעורייך, אהבת כאלוהיך, אכתך אחרי המדבר.'"

רבקה גובר, 'רק שביל', הוצאת מסדה, 1970

"בינואר 1968 מתה רעייתו, פולה. היא באה או כבאז אק, אבנה. שמרה שרק מזון המתאים יבוא לפיו; שינוח לעתים מצמנות ומועדים קבועים; שלא יוצף מהקרים טרפניים; שיטלו את התרופות הנכונות (היא הייתה אחות אפי משלח יפה); ושיכיר את האנשים, כי אצתה לא הטיב להכיר טבעם של בני-אדם.

"משנודע על מותה, צלצל אליי חיים ישראלי ונסענו יחד לבית-החלום בבאר שבע, בבית החלום מצאנו את בן-גוריון יושב על הכיסא, מכונס בעצמו ושותק. הרופאים סיפרו או שפולה בקצה דרכה, ומותה לא בא או במפתיע. הוא העליף אעברנו מבט חם ואמרי: 'ניסע אשעה בוקר'. נכנסנו יחד למכוניתו, ונסענו בשתיקה עז אצריף שלו.

"בחדר העבודה שלו, אמר שצריך לשתות משהו. מצאנו בקבוק מסקה ומילאנו כוסות. עתה פתח בן-גוריון במקצת את סגור איבו: 'פעמיים היא האכה אחרי. פעם ארלי ישראל, אל-על-פי שלא יעשה עברית, וכבר תינוק בצרועותיה. ופעם נוספת - הנה אמרה, אבדיעות. היא נפרדה מכל ידידיה ומכל הרגליה ובאה הנה.'"

מתוך: שמעון פרס, 'גם בחיל וגם ברוח', הוצאת עם עובד, 1974.

נכון שפולה הייתה קלפטומנית?

אין ביסוס לשמועה. יש אומרים שהיא נהגה לקנות ושומרי הראש דאגו לשלם אחריה.

האם בן-גוריון נפטר כאן?

את עשר השנים האחרונות של חייו בילה כאן. בחודשים האחרונים לחייו, שבהם היה כבר חלש וחולה, הוא נשאר במרכז למתן טיפול רפואי. הוא נפטר בבית החולים שיבא (תל השומר).

האם בן-גוריון עישן?

עד 1940 היה מעשן כבד (80 סיגריות ביום, לפי יצחק נבון). אז התערב עם בנו עמוס, מי מהם יצליח להפסיק לעשן. הוא חדל לעשן ועמוס המשיך.

מה זה קוץ' מוץ'?

מאכל אשר פולח הכינה לבן-גוריון באפן יומיומי. המאכל עשוי מגבינה, לבן, רסק תפוחי עץ וסירופ מיץ פטל. גאולה, בתו הבכורה של בן-גוריון, סיפרה כי לאחר מותה של פולה הוסיף לאכול את הקוץ' מוץ'. כשאמרה לו שהוא לא חייב להמשיך לאכול אותו הוא ענה, 'לזכרה של אימא', והמשיך לאכול קוץ' מוץ' עד סוף חייו.

מה עושה בסלון טלוויזיה? האם בן-גוריון לא התנגד לטלוויזיה?

הטלוויזיה מקורית. זוהי למעשה אחת הטלוויזיות הראשונות בארץ - של חברת זניט. בן-גוריון קיבל אותה ב-1969. הוא התנגד להכנסת טלוויזיה לארץ. ושהדבר יגרום לאנשים לא לקרוא ספרים. ביומנו בשנת 1962 כתב כי אינו מוכן שהטלוויזיה תיכנס לישראל כי תעלה את רמת החיים, "וזאת אין לעשות עד שנגיע לעצמאות כלכלית".

מכתב ההוקרה שכתב בן-גוריון לויליאם רובינזון, שהעניק לו את הטלוויזיה:

אמר וו.א. רובינזון המכובד.

קבל נא תודתי העמוקה על המתנה הנפלאה שהענקת לי - טלוויזיה.

אמנם כל ימי שרותי בממשלת ישראל התנגדתי להכנסת טלוויזיה לארץ, כי לא ראיתי בה כל ברכה אינטלקטואלית וחינוכית, אך כי יצאתי בסופו של דבר - תחבור הטלוויזיה גם לארצנו, וידידי תבי קולק, ראש עיריית ירושלים שהיה הרכיב שניק מנהל משרד, היה חסיד גדול של הטלוויזיה, ובסופו של דבר - הוא ניצח.

אמנם יודע אני שתיתכן גם ברכה בטלוויזיה ואני רוצה לקוות שבמתנה החשובה שהענקת לי אוכל אראות בעתיד גם דברים שיש בהם ברכה.

בהוקרה - דוד בן-גוריון.

למה לצלם בלי פלאש?

מטעמי שימור - הבזקי האור פוגעים במוצגים (כמו אור של שמש).